

Новите акценти в директивата за електромагнитна съвместимост

Визитка

Инж. Розалина Гичева е завършила ВМЕИ, София (сега Технически университет). Има специализация „Манипулатори и роботи“ отново във ВМЕИ. От 2002 г. заема длъжността ръководител-отдел „Оценяване съответствието на Машини“, към „Център за изпитване и европейска сертификация“ ЕООД Стара Загора. Участва като експерт в БИСТК 52 „Безопасност на машините“.

Нова Директива за електромагнитна съвместимост (2014/30/ЕС) – нови акценти за икономическите оператори при нейното прилагане

Директива 2014/30/ЕС за електромагнитна съвместимост (ЕМС) влезе в сила на 18 април 2014 г. и се прилага от 20 април 2016 г. За разлика от повечето други директиви от Нов подход, основен акцент на директивата за ЕМС е не безопасността, а по-скоро функционирането на съоръженията, които могат да бъдат източник на смущаващи електромагнитни въздействия, или работата им може да се влияе от такива въздействия.

Необходимостта от промяната на Директива 2004/108/ЕО беше продиктувана от създаването на Новата законодателна рамка:

• 1. Регламенти (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съв-

та от 9 юли 2008 г., които определя изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти, правилата за акредитацията на органите за оценяване на съответствието, предвиди рамка за надзора на пазара на продукти и за осъществяване на контрол върху продуктите от трети държави, установи основните принципи относно маркировката „СЕ“.

• 2. Решение № 768/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно обща рамка за предлагането на пазара на продукти установи общи принципи и референтни разпоредби, предназначени за прилагане в секторното законодателство, с цел да се създаде последователна основа за преразглеждането или преработването на това законодателство, ясно и пропорционално разпределение на задълженията, което отговаря на ролята на всеки икономически оператор във веригата на доставка и дистрибуция.

• 3. Завишаване на изискванията в критериите, установени в Директива 2004/108/ЕО, които трябва да бъдат изпълнени от органите за оценяване на съответствието, за да бъдат нотифицирани.

Приложно поле (обхват) на Директива 2014/30/ЕС

Обхватът като цяло остава същият, а промените на задълженията на производителите са малко, като основно се гарантира, че директивата следва общите принципи на член 30 от Регламент (ЕО) № 765/2008.

Директива 2014/30/ЕС се прилага за голяма част от електрическите съоръжения, независимо какво е тяхното захранване (дали работят с батерия или са включени в захранвателната мрежа).

Изключват се:

- радионавигационно оборудване и далекосъобщително крайно оборудване
- въздухоплавателни средства
- радиосъоръжения, използвани от радиолюбители по смисъла на регламентите за радиосъобщенията
- съоръжения, които не могат да генерират или не допринасят за генерирането на електромагнитни излъчвания
- съоръжения, които работят без непрекъснато влошаване при наличието на смущаващи електромагнитни въздействия, които обикновено се появяват вследствие използването на съоръженията по предназначение
- съоръжения, които превишават нивата, позволяващи нормалната работа на радио-, далекосъобщителни и други съоръжения, комплекти за изпитване, изработени по поръчка и предназначени за професионалисти, които се използват изцяло в местата за извършване на научноизследователска и развойна дейност и за такива цели.

Определения

- „**съоръжение**“ означава всяко устройство или неподвижно монтирана инсталация
- „**устройство**“ означава всеки завършен уред или комбинация от уреди, предоставени на пазара като самостоятелна функционална единица, предназначени за крайния ползвател, и които могат да бъдат източник на смущаващи електромагнитни въздействия, или работата на които може да се влияе от такива въздействия

• „**неподвижно монтирана инсталация**“ е конкретна комбинация от няколко вида устройства и, когато е приложимо, други уреди, които се съгласяват, монтират и са предназначени за постоянна експлоатация на предварително определено място.

Съществени изисквания

Съществените изисквания за устройствата не са променени, но някои от изискванията за неподвижно монтирани инсталации и прилагането на добра инженерна практика вече не се съдържат в Приложение I, а в текста на директивата (член 19).

Формално несъответствие

Определени са случаите на формално несъответствие (член 40):

- а) маркировката „СЕ“ е нанесена в нарушение на член 30 от Регламент (ЕО) № 765/2008 или на член 17 от Директива 2014/30/ЕС
- б) не е нанесена маркировка „СЕ“
- в) не е съставена ЕС декларация за съответствие
- г) неправилно съставена ЕС декларация за съответствие
- д) непълна или липсваща техническа документация
- е) информацията, посочена в член 7, параграф б или член 9, параграф 3, липсва, не е вярна или е непълна
- ж) не е изпълнено някое друго административно изискване, предвидено в член 7 или член 9.

В правомощията на надзор на пазара е да изиска от съответния икономически оператор да коригира несъответствието или да предприеме всички необходими мерки да ограничи или да забрани предоставянето на устройство на пазара, или да осигури неговото изземване или изтегляне от пазара.

Процедури за оценяване на съответствието

Съответствието на дадено устройство със съществените изисквания, установени в приложение I, се доказва чрез една от следните процедури за оценяване на съответствието:

- а) „вътрешен производствен контрол“, описан в приложение II
- б) „ЕС изследване на типа“, следвано от съответствие с типа въз основа на „Вътрешен производствен контрол“, описани в приложение III.

Производителят и в двата случая прилага процедура „вътрешен производствен контрол“, но може да избере процедурата „ЕС изследване на типа“ (приложение III на директивата), като има право да ограничи прилагането ѝ до някои аспекти на съществените изисквания, при условие че за останалите аспекти се прилага процедура „вътрешен производствен контрол“ (приложение II).

Задължения на икономическите оператори

Подробно са конкретизирани задълженията на икономическите оператори (производител, упълномощен представител, вносител, дистрибутор) въз основа на задълженията им, определени в Новата законодателна рамка.

Случаи, при които задълженията на производителите се прилагат и към вносителите и дистрибуторите:

Вносител или дистрибутор се счита за производител, когато пуска електрически съоръжения на пазара със своето име или търговска марка или променя електрически съоръжения, които са пуснати на пазара, по такъв начин, че съответствието с директива може да бъде засегнато.

Техническа документация

Съдържането на техническото досие включва в допълнение извършен „анализ и оценка на риска(овете)“ като част от техническата документация.

Техническата документация трябва да обхваща, доколкото това е необходимо, проектирането, производството и експлоатацията на съоръжението. Техническата документация трябва да включва най-малко следните елементи:

- а) общо описание на устройството
- б) конструктивни и производствени чертежи и схеми на компонентите, сглобените единици, електрическите вериги и др.
- в) описанията и обясненията, необходими за разбиране на тези чертежи и схеми и за действието на устройството
- г) списък на хармонизираните стандарти, приложени изцяло или частично, описания на решенията, приети за изпълнение на съществените изисквания на директивата. При частично приложени хармонизирани стандарти техническата документация посочва частите, които са приложени
- д) резултати от извършените проектни изчисления, проведените изследвания и др.
- е) протоколи от изпитвания.

Информация относно използването на устройството

Устройството се придружава от информация относно специфичните предпазни мерки, които следва задължително да се вземат при сглобяването, монтажа, поддръжането или използването на устройството, за да се гарантира, че когато бъде пуснато в действие, устройството ще е в съответствие със съществените изисквания, приложими за него.

Устройство, което отговаря на изискванията за използване в промишлена среда, но при работа в жилищна среда не отговаря на съществените изисквания, се придружава от ясно обозначение за това ограничение за използване, което се нанася, ако е подходящо, и върху опаковката.

В инструкциите, придружаващи устройството, трябва да се съдържа информация, необходима за използването на устройството по предназначение.

ЕС декларация за съответствие

Декларацията за съответствие се съставя по образци, установени в приложение IV, като съдържа елементите, посочени в модулите на приложения II и III, в зависимост от прилаганата процедура и се актуализира редовно. Тя трябва да бъде проведена на езика или езиките, изисквани от държавата членка, в която устройството се пуска или предоставя на пазара.

Трябва да бъде включена подходяща идентификация на устройството, която да е достатъчна, за да позволи проследяването му (това може да включва достатъчно ясно цветно изображение, когато това е необходимо за идентификация на устройството).

Задълженията на производителя за нанасяне на маркировка „СЕ“ и съставяне на писмена „ЕС декларация за съответствие“ могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негово отговорност, при условие че са посочени в пълномощието.

Идентификация на икономическите оператори

По искане на органите за надзор на пазара икономическите оператори идентифицират:

- а) всеки икономически оператор, който им е доставил дадено устройство
- б) всеки икономически оператор, на когото са доставили дадено устройство.

Икономическите оператори следва да могат да предоставят тази информация в продължение на 10 години, след като устройството им е било доставено, и в продължение на 10 години, след като те са доставили устройството.